

VIRKSOMHEDER: LAVERE EVELØN VIL GIVE FLERE PRAKTIKPLADSER

Flere end hver fjerde virksomhed ville ansætte flere elever, hvis elevlønnen var lavere. Knap halvdelen af virksomhederne ville ansætte flere elever, hvis eleverne fik SU i stedet for løn.

Danske elever er dyrest. Det fastslog DEA i november 2012 i en sammenligning af virksomhedernes udgifter til elever i henholdsvis Danmark, Tyskland og Østrig.

Samtidig er manglen på praktikpladser fortsat en udfordring for de danske erhvervsuddannelser. I juni 2014 var ca. 7.000 erhvervsskoleelever praktikpladssøgende – og yderligere ca. 6.500 var i skolepraktik.

Men hvad nu hvis eleverne ikke var så dyre? Ville virksomhederne så ansætte flere elever?

I en ny spørgeskemaundersøgelse blandt 1.634 virksomheder har Danmarks Statistik for DEA spurgt virksomhederne, om de ville ansætte flere elever, hvis elevernes løn var lavere, eller hvis staten i stedet betalte eleverne SU – ligesom eleverne på de øvrige ungdomsuddannelser får SU.

Konklusioner

Undersøgelsen viser, at flere end hver fjerde virksomhed, der har eller har haft elever ansat inden for de seneste to år, ville ansætte flere elever, hvis elevlønnen var lavere. For mere end halvdelen af virksomhederne vil lavere elevløn ikke have betydning for fremtidige elevansættelser.

Hvis virksomhederne helt kunne slippe for økonomiske omkostninger til eleverne og staten i stedet betalte eleverne SU, så svarer 47 pct. af virksomhederne, at de ville ansætte flere elever. En tredjedel af virksomhederne ville ikke ansætte flere elever, selvom staten betalte eleverne SU.

Lønnen er ikke den eneste omkostning virksomhederne bærer. Blandt de virksomheder, som ikke regner med at ansætte flere i den nærmeste fremtid, er der 41 pct. som svarer, at de ikke har tid til

at have elever ansat og 20 pct. svarer, at det er for administrativt besværligt at have elever.

Metode

I februar gennemførte Danmarks Statistik en spørgeskemaundersøgelse for DEA blandt 1.634 virksomheder.

Spørgsmålene i dette notat er stilet mod de virksomheder, der karakteriseres som praktikaktive virksomheder - det er virksomheder, der har eller inden for de seneste to år har haft mindst én elev ansat.

Virksomhederne er blandt andet blevet spurgt om hvorvidt de vil ansætte elever i den nærmeste fremtid, hvad årsagerne er til ikke at ansætte flere og om en række forhold kunne få dem til at ansætte flere elever.

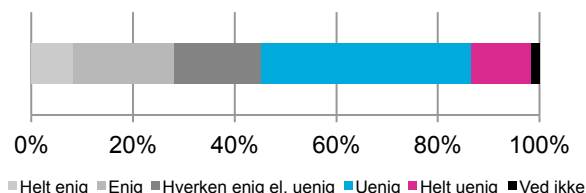
Flere end hver fjerde virksomhed ville ansætte flere elever, hvis lønnen var lavere

28 pct. af de virksomheder, som har eller har haft elever ansat inden for de seneste to år, ville ansætte flere elever, hvis elevlønnen var lavere.

Et flertal på 53 pct. er enten helt uenige eller uenig i, at de ville gøre det.

Hvis 28 pct. af alle praktikaktive virksomheder ansatte bare én elev mere, så ville det betyde ca. 7.700 flere praktikpladser.

Figur 1: Ville ansætte flere elever, hvis elevlønnen var lavere

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA

Note: 951 praktikaktive virksomheder

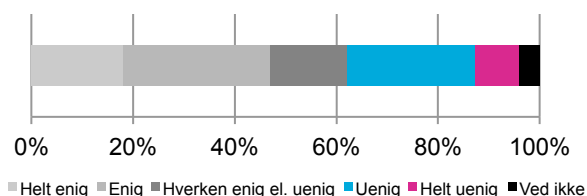
Næsten halvdelen af virksomhederne ville ansætte flere elever, hvis eleverne fik SU

Hvis staten betalte eleverne SU, frem for at virksomhederne betaler elevløn, så ville 47 pct. af de virksomheder, der har eller har haft en elev ansat inden for de seneste to år, ansætte flere elever.

47 pct. af i alt ca. 28.000 praktikaktive virksomheder er ca. 12.700 virksomheder. Hvis 12.700 praktikaktive virksomheder ansatte en elev hver, svarer det til at skabe næsten det antal praktikpladser, eleverne i dag søger efter.

34 pct. af virksomhederne ville ikke ansætte flere elever, selvom staten betalte eleverne SU.

Figur 2: Ville ansætte flere elever, hvis staten betalte eleverne SU

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
Note: 951 praktikaktive virksomheder

Det kan være let for virksomhederne i en spørgeskemaundersøgelse at svare, at de ville ansætte flere elever, hvis udgiften hertil var lavere. Ét er et tænkt eksempel, noget andet er, når virksomheden står over for den konkrete elev, og der ikke er opgaver i ordrebogen til flere hænder eller der ikke personaleressourcer til at oplære en elev.

Praktikpladsudfordringen er mere nuanceret end virksomhedernes lønomkostninger hertil. Derfor skal svarerne i DEAs undersøgelse ikke tolkes som, at en lavere aflønning af eleverne *ville* føre til færre praktikpladssøgende elever.

Svarene vidner om, at for nogle virksomheder er aflønningen af eleverne en barriere for at tage flere elever, og en lavere udgift til elever kunne få dem til at ansætte flere.

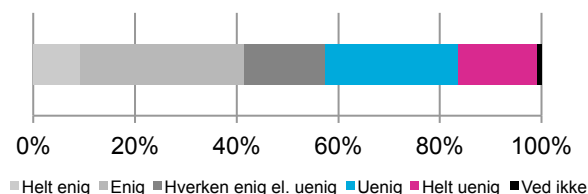
Lønnen er ikke den eneste omkostning

Lønudgiften er ikke den eneste omkostning virksomhederne har til elever. Oplæringen af en elev tager tid fra øvrige medarbejdere ligesom kontakten til erhvervsskolen og andre administrative opgaver er ressourcekrævende.

41 pct. af de praktikaktive virksomheder, som ikke vil ansætte flere elever i den nærmeste fremtid, svarer, at de ikke har tid til at have flere elever.

For andre 41 pct. er tid ikke årsag til, at de ikke vil ansætte flere elever lige nu.

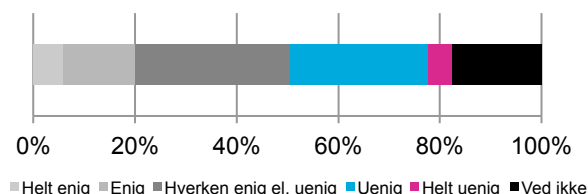
Figur 3: Vi har ikke tid til at have flere elever

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
Note: 636 praktikaktive virksomheder, der ikke vil ansætte flere elever i den nærmeste fremtid.

20 pct. af de praktikaktive virksomheder svarer, at det er for administrativt besværligt at have elever – derfor vil de ikke ansætte flere lige nu.

Figur 4: Det er for administrativt besværligt at have elever

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
Note: 636 praktikaktive virksomheder, der ikke vil ansætte flere elever i den nærmeste fremtid.

Politisk perspektivering

Det kan ved første øjekast virke som et tillokken-
de virkemiddel at sænke elevernes løn for at få
virksomhederne til at tage flere elever. Eller lade
staten betale eleverne SU og dermed minimere
virksomhedernes omkostninger. Men det er langt
fra givet, at virkningen vil være som ønsket.

For det første er der andre forhold end netop af-
lønnen, som har betydning for, om virksomhe-
derne ansætter elever. Der skal som et udgangs-
punkt være arbejde til dem.

For det andet vil det gøre erhvervsuddannelserne
væsentligt mindre interessante for eleverne. I dag
kan de forvente sig en relativ høj elevløn i en ud-
dannelsesstilling, hvor de fungerer som en del af
virksomhedens stab. En lavere løn eller SU vil
både gøre det mindre interessant økonomisk set,
og det vil måske også ændre den relation, som
eleven har til sine kollegaer i virksomheden.

På trods heraf og i lyset af de danske elevers
internationalt set høje løn, er aflønningen værd at
diskutere som en del af løsningen på praktik-
pladsudfordringen. Det kalder på nytænkning og
et opgør med velerhvervede rettigheder.

For yderligere information kontakt:

Adm. direktør
Stina Vrang Elias
Tel: +45 3342 6601
Mob: +45 2329 0671

Konsulent
Karina Fredenslund Ramsløv
Mob: +45 2254 2364
kr@dea.nu

Data er delvist finansieret af [Industriens Fond](#)

INDUSTRIENS
FOND FREMMER DANSK
KONKURRENCEEVNE